СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 182. Джерзі Ситі, Н. Дж., субота, 9-го серпня 1941. | No. 182. Jersey City, N. J., Saturday, August 9, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

СЕНАТ УХВАЛИВ ПРОДОВЖЕННЯ РЕЧЕНЦЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ ДО ПІВТРЕТЯ РОКУ

ВАШИНГТОН. — Сенат 45 голосами проти проти 30 ухвалив закон, на основі якого президент Рузвелт задержить покликаних військових, членів Національної Гвардії й резервових старшин півтора року довше, як це було приписано законом. Значиться, реченець військової служби триватиме тепер 2 і пів років.

Сенат рівнож ухвалив внесок сенатора Міда, щоб підвищити платню військовим на $10. місячно по одному році служби.

Ухвалюючи цей закон, сенат випустив відповідну резолюцію, в котрій говориться, що „національний інтерес є загрожений", тому треба держати військо під зброєю. Продовжаючи час військової служби на вісімнадцять місяців, сенат не згодився на це, щоб держати армію постійно змобілізованою як довго триватиме надзвичайний стан, як цього безнастанно домагалися Білий Дім і департамент війни. В гарячій дискусії, сенатор Г. Джансон, відомий ізоляціоніст з Каліфорнії, назвав Сталіна „горлорізом, якому не можна вірити й на чверть цаля". Він твердив, що Америка не повинна помагати Росії, а лишити її, щоб вона з Німеччиною цілком вичерпалися, і це буде в інтересі демократій.

ХОЧУТЬ УРЯДОВОЇ КОНТРОЛІ СТРАЙКУЮЧОЇ ФАБРИКИ

ВАШИНГТОН. — Краєва Полюбовна Рада заявила, що федеральний уряд рішиться перебрати під свою контролю корабельні ярди в Керні, Н. Дж., якщо в скорому часі не прийде до порозуміння між юнійними робітниками і компанією. Як відомо, в цій фабриці федеральний уряд має замовлення на суму $450,000,000.

ПРЕЗИДЕНТ ВІДБУВАЄ ВАКАЦІЇ СПОКІЙНО.

ВАШИНГТОН. — Четвертий з ряду день Вашингтон аж кишить від поголосок і здогадів на тему мнимої стрічі президента Рузвелта з британським премієром Чорчилем десь на Атлянтику. Ці поголоски набирають тимбільше підстави правдоподібности, що ніхто з офіційних кругів їх ані не заперечує ані не піддержує. Запитаний про це одним з журналістів на своїй щоденній конференції, секретар війни Стимсон, відповів, що президент відбуває спокійно свої вакації та має щастя в ловлі риби.

ГЕНДЕРСОН ПРОТИ НАДМІРНИХ ЗАРОБІТНИЧИХ ПЛАТЕНЬ

ВАШИНГТОН. — Лїон Гендерсон, адміністратор цін і цивільного постачання, зізнаючи перед фінансовим комітетом палати послів, заявив, що підвишки заробітничих платень мусять мати певні границі, бо в противному разі треба сподіватися, що прийде інфляція. Він твердив, що якщо не будуть зростати заробітничі платні, не будуть зростати рівнож і ціни на товари. В цій справі мають зізнавати ще перед згаданим комітетом Генри Моргентав, секретар скарбу, й Бернард Беймук, б. голова воєнної промислової ради в 1917.

КНУДСЕН ОГЛЯДАЄ СКОРОЛЕТНІ БОМБОВИКИ

НЮАРК (Н. Ж.). — Вилієм Кнудсен, один з пятьох директорів ОПМ, вернувши з поїздки по фабриках, що працюють для краєвої оборони, заявив, що Америка виробила новий тип скоролетного бомбовика, який робитиме 100 миль більше на годину ніж найшвидші німецькі т. зв. „Стука".

Він рівнож висловив вдоволення з тих успіхів, які зробили американські фабрики на полі краєвої оборони.

ДИКТАТУРИ НЕ СКІНЧАТЬСЯ З УПАДКОМ НІМЕЧЧИНИ — КАЖЕ ТОМАС

ІТАКА (Н. Й.). — Норман Томас, відомий соціялістичний лідер і ізоляціоніст, заявив у своїй промові в Корнельському університеті, що по побитті Німеччини не скінчаться диктатури, мілітаризм і війни. Він твердив, що не вірить в цілковиту побіду Німеччини, як рівнож не припускає, щоб цілковиту побіду віднесли й алїянти. На його думку, загальне вичерпання всіх воюючих народів буде найправдоподібнішим побідником, а це буде мати страшні наслідки для цілого світа.

Томас говорив, що на випадок побіди Росії й Англії, ціла Европа буде залята комунізмом. На його думку, Америка давно вже булаб у війні, колиб вона мала відповідний механізований матеріял та добре вишколену армію. Він закликав до організованої опозиції проти намагання Рузвелта втягнути Америку в европейську війну.

КАЖУТЬ, ЩО ГІТЛЄР УСТУПИТЬ

НЮ ЙОРК. — Інтернаціоналістична організація „Боротьба за свободу", яка пропагує, щоб Америка вступила у війну, доносить, що згідно з її достовірними інформаціями, одержаними тайно з Німеччини, Гітлєр уступить в найближчій будучности, щоб тим змусити Англію до підписання миру. Згадана організація твердить, що німецький уряд глядить за відповідною про-німецькою групою в Америці, яка розповсюднювалаб ці нові „мирові зусилля" Гітлера.

ПЕРУ ОБІЦЮЄ ЗАДЕЖАТИ СПОКІЙ НА ГРАНИЦІ

ВАШИНГТОН. — Мануел Прадо, президент Перу, у спеціяльній телеграмі до президента Рузвелта, заявляє, що він буде старатися задержати мир на границях з Еквадором.

ФРАНЦУЗЬКА ВІДПОВІДЬ НЕ ВДОВОЛЯЄ АМЕРИКУ — КАЖЕ ГОЛ

Секретар стейту Кордел Гол заявив, що нота французького уряду, вручена американському амбасадорові у Віші, а яка запевняє, що французький уряд боронитиме своєї імперії перед Німеччиною, не вдоволяє цілком американського уряду. Нота ця, твердить Гол, не подає нових запевнень, що французький уряд не дасть німцям морських чи летунських баз в Африці. Хоч французький амбасадор у Вашингтоні Гастон Генрі-Гей має відбути довшу конференцію з секретарем стейту Голом, одначе стан французько-американських відносин цілком не поправився. Як відомо, ще 2. серпня ц. р. Сомнер Велес отверто запитав французький уряд, чи він думає боронити цілість своєї Імперії чи віддати свої посілости в руки німців. Одначе, американський уряд знає делікатне становище уряду Петена, як рівнож знає про німецький натиск, щоб усунути ген. Вейгана зо становища команданта північної Африки, тому не хоче допустити до цілковитого зірвання з урядом у Віші.

АМЕРИКА ДОСТАВЛЯЄ РОСІЇ ПЕРШУ ВИСИЛКУ БЕНЗИНИ

Геролд Ікес, секретар внутрішніх справ і нафтовий координатор, заявив, що з Лос Анджелес вислано перший ладунок нафти, призначений для Советського Союзу. Він сказав, що це має бути перший доказ, що Америка не словами, а ділами помагає Сталінові, згідно зо своєю обіцянкою.

В тому самому часі Ікес підчеркнув, що Америка дальше стоїть в обличчі браку нафти, тому, що забрано до послуг Англії майже всі кораблі-цистерни, якими довожувано нафту з Тексасу.

Ікес заявив, що бензину повезено на советському кораблі до Владивостока. Дальші посилки, говорив Ікес, будуть йти рівнож до Владивостоку, а частина з них піде до Архангельська, на Ледоватому морі, близько фінсько-московської границі.

„ПІВ-АВТОНОМНА" УКРАЇНА Й „ПІВ-АВТОНОМНА" ПОЛЬЩА В МИРОВИХ ПЛЯНАХ ГІТЛЄРА?

З Анкари повідомляють, що німецька дипльоматія повела сильну мирову кампанію серед невтральних дипльоматів. Гітлєр ніби годиться лишити ненарушеною Британську Імперію, вицофати свої війська з західньої Европи та встановити „пів-автономні" держави з України і Польщі.

СОВЄТСЬКА ВЛАДА СТВЕРДЖУЄ СВОЇ І НІМЕЦЬКІ ВТРАТИ

Советське урядове інформаційне бюро, у відповідь німецьким властям, які попереднього дня подали числа советських воєнних втрат, тепер подало свої числа тих втрат. На основі тих чисел виходить, що німці в своїй советській кампанії дотепер втратили півтора міліона вояків в убитих, ранених і полонених. Совети за той сам час втратили лише 600,000 в убитих, ранених і полонених, каже советське буро. Німецьких повзів знищено шість тисяч, советських пять тисяч, каже далі те бюро. Німецьких літаків знищено 6 тисяч, а советських 4 тисячі.

СОВЄТСЬКІ ВОЄННІ ЗВІДОМЛЕННЯ ДАЛІ ГОВОРЯТЬ ПРО ВДЕРЖАННЯ ЛІНІЇ

Советські воєнні звідомлення говорять, що їхім силам далі вдається вдержувати німецький напір, зокрема похід німців на Москву. Вони заявляють, що ситуація така, що німцям Москви таки не вдасться взяти. Советська команда кинула на фронт біля Смоленська нових 600,000 дуже добре узброєних вояків. Зате на естонськім фронті положення невиразне і німці поробили певні успіхи. На українськім фронті бої далі ведуться коло Киева, Коростеня, Білої Церкви і Житоміра.

НІМЦІ ГОВОРЯТЬ ПРО СВОЇ УСПІХИ

Німецька воєнна команда про бої на советськім фронті говорять, що вони успішні. Німці тепер отверто говорять, що не ходило їм в початках про територіяльні здобутки, тільки про знищення великої советської армії ближче від німецької території і німецьких воєнних баз. Якби советська величезна армія була відступила в глиб своєї незмірної території і продовжила німецькі комуникаційні лінії, задача німців булаб тяжча. Тепер, кажуть німці, найкраща частина советської армії знищена і дальша задача облекшена. Німці далі кажуть, що місто Київ тепер цілком окружили. Але відразу додають, що не треба сподіватись скорого здобуття міста, бо воно добре укріплене.

ПРИГОТУВАННЯ ДО НАЇЗДУ.—Цим разом англійські жовніри відбувають вправи, як відбувати окупацію ворожих країв. Як загально сподіваються, брітийці приготовляються до окупації Фінляндії.

На світлині: жовніри окупують „ворожі" цементові форти. Вправи відбувалися в Північній Ірляндії.

СИН МУСОЛІНІЯ, БРУНО, ЗГИНУВ У ЛЕТУНСЬКІЙ КАТАСТРОФІ

РИМ. — Випробовучи новий бомбовик, молодший син італійського диктатора, Бруно Мусоліні, згинув разом зо своїми двома товаришами на летунськім майдані, недалеко Пізи. Трьох інших летунів, що теж були в літаку як той рунув з землю, зазнали тяжкого ушкодження. На місце катастрофи відразу вилетів батько, Беніто Мусоліні. Відібравши „салют" від залоги згаданого летунського майдану, він удався до шпиталя, де лежало тіло його сина. Опісля удався знов на майдан, щоб ствердити причини катастрофи. Бруно Мусоліні мав 23 роки, а вже був старим летуном, бо брав участь у трьох війнах: етіопській, еспанській і теперішній. Мав рангу капітана. На адресу Мусолінія поплило чимало кондоленційних телеграм, серед них і від американського конзуля в Римі.

НІМЦІ ПЕРЕВОДЯТЬ РЕЄСТРАЦІЇ ЕМІГРАНТІВ.

ЦЮРІХ. — Телеграфічна агенція О.Н.А. доносить з Швайцарії, що на терені чеського "протекторату" німці почали списувати всіх російських емігрантів, без огляду на їх теперішну державну приналежність. Ролять це вони в цілі створення російського військового протибольшевицького відділу. Газети згаданого протекторату говорять, що такі протибольшевицькі відділи вже потворено з українців, білорусинів, козаків і осіб, походячих з Кавказу.

ЯПОНІЯ КАЖЕ, ЩО И НЕ ДУМАЄ ПРО ТАЙЛЯНД.

ТОКІО. — Японські офіційні кола з огірченням кажуть, що вони й не думають про захоплення Тайленду. Англія і Америка чомусь заздалегідь проти цього протестують. Ці протести безпідставні, кажуть офіційні японські кола. Навпаки, не лиш Японія нікому не загрожує, але це Японії загрожують Америка і Британія, які побудували на полудни залізний півперстень морських баз. Водночас японські кола починають застановлятись над помічю Злучених Держав Америки для Советів, що з тим вони мають зробити?

МОСКВА ЗНОВ ЗАПЕРЕЧУЄ ВІСТКИ ПРО БОРОТЬБУ НА ДАЛЕКІМ СХОДІ.

МОСКВА. —Представник советського міністерства заграничних справ, Лозовський, знов рішуче заперечив, наче між Японією і Советами були на Далекім Сході воєнні сутички. Між тими двома краями панує повний мир і згода, казав він. Проте в міжнародних політичних колах вперто кружляють чутки, що Японія підготовляється до удару на Сибірі. Туди вона тепер почала пересовувати війська.

ЗАДОВОЛЕННЯ З АМЕРИКАНСЬКОЇ ПОСИЛКИ.

МОСКВА. — Советська преса висказує своє задоволення з посилки, яку призначила Америка для Советів. З тої нагоди забрав прилюдно слово й бувший советський амбасадор до Вашингтону, Трояновський, якого довший час нігде не було видно і сказав, що „оба краї своїми вчинками, безперечно, означають зближення, але пакту приязни і взаїмної мілітарної помочи таки Злучені Держави Америки і Совєти між собою не підписали".

АНГЛІЙЦІ КАЖУТЬ, ЩО ЗАТОПЛЮВАННЯ МЕНШАЮТЬ.

ЛОНДОН. — Перший лорд адміралїції, Александер, заявив, що місяць липень, коли ходить про затоплювання кораблів з боку держав „о,сі", є найкращим від 15 місяців. В тім місяці затоплено найменше. Скільки акурат затоплено — він не говорив. Тільки пояснив, що зменшення числа затоплених кораблів треба приписати збільшеній боєвій опіці торговельних кораблів і патролюванні.

АМЕРИКАНСЬКА ТОРГОВЛЯ КРІПШАЄ, КАЖУТЬ НІМЦІ.

БЕРЛІН. — Берлінські економічні кола говорять, що за час війни в полосах контрольованих німцями домінуючу торговельну ролю здобули американці. Це їхні продукти тепер взяли рішальну перевагу над бртійськими продуктами, з огляду на війну Британії. Німці підсувають думку, що вони не матимуть нічого проти того, щоб поза Европою Америка далі мала торговельну домінацію.

КОЛИСЬ ПЛЮВАЛИ, ТЕПЕР ЗЛИЗУЮТЬ.

ЛОНДОН. — Советська влада колись зірвала дипльоматичні звязки з Бельгією і заявила, щоб бельгійські представники з Москви забрались. Було це в часі співпраці Гітлєра зо Сталіном. Тепер большевицька влада знов признала Бельгію за „існуючу" державу і відновила дипльоматичні звязки з нею. Сталось це в Лондоні, де тепер перебуває бельгійський уряд.

НАПРУЖЕННЯ МІЖ НІМЕЧЧИНОЮ І ІРАНОМ.

АНКАРА. — Між Іраном (Персією) і Німеччиною повстало напруження, яке грозить зірванням дипльоматичних зносин. Німеччина обурена на іранський уряд, що той уляг натискові з боку англійців і дійсно почав зо свого краю викидати німецьких цивільних подорожників.

ПОМЕР РАБІНДРАНАТ ТАКОР.

КАЛЬКУТА (Індія). — Тут помер в 80-тім році життя один з найбільших індійських поетів, Рабіндранат Такор. Його поезії переложені на всі важніші світові мови, в тім і на українську. Британський король надав йому баронство. А в 1913 році він дістав за свої літературні твори нагороду Нобля. Ціле життя своїми літературними, фільософічними і науковими творами старався духово піднести свій нарід.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить всилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗА БЕЗПЕЧЕНСТВО ПРИ ПРАЦІ

Краєвий Комітет для Консервування Людської Сили в Оборонних Промислах, що його створив недавно тому американський уряд виступив з публичним закликом до громадянства в важній справі промислових випадків.

Звертає він у заклику увагу громадянства на факт, що в різних оборонних промислах Америки зросло останніми часами число нещасних випадків. Докладно кажучи, цей зріст виносить 20 процентів, себто є їх нині в оборонних промислах на цілу пяту частину більше, ніж було перед поширенням оборонної акції в промислах.

Навіть якби не було такого збільшення випадків, то й тоді звичайні промислові випадки доходили до такої поважної суми, що вони повинні були вже давно звернути увагу широких кругів громадянства. На пресовій конференції в Готелі Пенсилвенія в Ню Йорку представник цього комітету подав, що через нещасні випади в промислах у Злучених Державах пропадає марно півтора біліона годин праці кожного року. Ці нещасні випадки спричинюють смерть 17,000 осіб, постійну нездібність до праці 93,000 інших робітників та часову нездібність ще дальших 1 міліона 250 тисяч робітників.

Яке велике значення для оборонної програми мають ці каліцтва, видно з дуже цікавого обчислення, поданого представником згаданого комітету на пресовій конференції. Колиб не було в оборонних промислах нещасливих випадків, то робітники зробили би за рік 30,000 бомбовиків більше, ніж вони тепер виробляють, а крім цього збудували би 75,000 до 90,000 боєвих літаків, 450 підводних човнів та 375 „дестроєрів" або 45 воєнних кораблів. Отже зниження числа нещасних випадків лежить в інтересі самої оборони краю.

Зріст нещасних випадків в оборонних промислах треба приписати поспіхові, з яким ведеться продукція в цих промислах, напливові до цих фабрик нових робітників, заведенні нових способів продукції та відвиканні робітників від машини підчас безробіття.

Зарад на це суспільне лихо комітет подає кілька. Треба передовсім у деяких стейтах ухвалити відповідні закони про безпеченство робітників при праці. Треба в багатьох стейтах завести відповідних урядовців, що мають наглядати за безпеченством робітників при оборонних працях. Треба, щоб закони були ухвалені та уряд ці закони в закон впровадив і відповідно виконував.

Треба далі, щоб робітники й підприємства знали про свої права й обовязки в справі безпеченства робітників при праці. Треба наприклад, щоб уряд, чи заряди промислів, чи робітничі організації повчили робітників про справи, причетні до безпеченства при праці. Згаданий комітет наприклад уже почав улаштовувати спеціяльні курси для вишколу спеціяльних дорадників безпеченства.

І треба передовсім, щоб ціле громадянство стало свідомим ваги цеї справи не лише для оборони краю, але й для добробуту кожної робітничої родини.

Терпіння України

Якби Америка станула бодай на хвилину перед такою загрозою, перед якою впродовж віків стояла і стоїть Україна, американці українського походження заворушились би до самих основ і разом з іншим найпатріотичнішим американським елементом старались би цю небезпеку відвернути, не щадячи ні свого майна, ні життя.

Нині, безперечно, Америці також грозить небезпека. І американці українського походження сумлінно виконують свою частинку громадських обовязків, щоб ту небезпеку цілковито відвернути. Та, хоч та небезпека грозить Америці немов якась далека буря, то вона ще не діткнула безпосередньо американських берегів. І ми всі певні, що вона таки не діткне. Америка далі стоятиме в повнім блеску своєї державної могутности, своєї суспільної свободи і свого матеріяльного багатства.

Тимчасом Україна, край звідки вийшли ми, натуралізовані американці українського походження і де залишили, буквально, своїх братів, сестер, батьків і матерей, знов переживає страхіття, які загрожують не лиш їх матеріяльним дорібкам, але їх фізичній екзистенції. На українських територіях розпуталась війна, в якій змагаються з собою два, чужі українському народови, імперіялізми: німецький і совєтський. Оба вони мають претенсії „захищати і обороняти український нарід". Одначе у висліді ця „оборона" обертає в руїни десятки тисяч українських сіл, містечок і міст, спалює до тла міліони акрів посівної площі, випорожнює всі харчеві запаси, без яких українському народови прийдеться тяжко пробиватись до нового врожаю. Ось що пише про Україну редакційна стаття в „Ню Йорк Таймсі" з 5. серпня ц. р.:

„Україна, хоч тільки є одним відтинком на боєвім фронті, простягаючімся від Арктики до гарячих берегів Чорного моря, є краєм більшим від Франції, а заселеним так, як Франція. Одна шеста цілого населення Совєтів є скупчена на тих просторих рівнинах між Дністром і Доном. Це не є тільки „чорноземна полоса", шпихлір і цукрівня Росії, але також край багатий в вугіль, залізо й у великі індустріяльні околиці, як Дніпропетровське і Донбас, які доставляють багато сирих матеріялів і знарядя для індустрії в Москві і Ленінграді. Київ, більше як Москва є „матернім містом" Росії. В київській державі почалась імперія тисячу літ тому. Побудований на трьох висоwriting горбах на історичній Володимирівській горі, він є аристократичним містом, укоронованим блискучими банями опущеної Лаври і збудованим з тою багатою характеристикою міст, в яких земля і простір не відграють ролі, а будучність все є важніша від теперішности".

Далі стаття говорить про ті трудноці, які натрапляють німецькі війська на Україні. Німці плянували поспішно захопити Україну, дістати ті її багатства, а через неї також здобути шлях до прикавказьких покладів нафти. Але це їм не вдається, бо на перешкоді стоїть совєтська армія; а далі на перешкоді станують слоти і розмоклі багна. Замісць поживитись на Україні, німці готові тяжко потерпіти. Бо крім того, говорить стаття, совєтська влада нищить усе, на що лиш може наложити свою руку. Дослівно стаття пише:

„Страта цього резервоару засобів булоб нещастям для Росії. Але це булоб також малою користю для німців в їхній теперішній кампанії. Відступаючи росіяни не лишають нічогісінько за собою, ні збіжжя, ні будинків ні машин, а здобуття України означалоб лише перебрання знищених територій. Це далеко лекше знищити сколективізоване хліборобство, ніж малі господарства; сцентралізовані індустрії ні і потягові центри совєтської системи можна легко знищити".

Для редакції „Н. Й. Таймсу" це нищення має виключне стратеґічний характер. Для нас він це має людський характер. Бо це нищать збіжжя будинки і знаряддя наших братів і сестер, наших батьків і матерей. Коли по тих територіях перекотиться одна і друга воєнна машина й остаточно замовкнуть стріли, то це їм прийдеться повертати на ці знищені території і з них вилускати прожиток. Це їм, міліонам тих наших братів, нищать і відбирають нині корм та лишають їх на ласку німецьких військ, яким навіть „Н. Й. Таймс" хіба не припише багато добродійних почувань.

На Україні в теперішню пору нищать до тла увесь дорібок українського народу. А наслідки цього будуть такі, що вже з надходом зими міліони людей знайдуться перед голодовою смертю.

Живучи серед демократії ми багато чули і далі слухаємо

ПОЛЬСЬКА ПРЕСА В АМЕРИЦІ ПРО СОВЄТСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ ПАКТ

Про реакцію деякої частини польської преси в Америці на новий совєтсько - польський пакт, ми вже дещо писали. Ця преса трималася здебільша тої лінії, яку надавала її офіційна англійська політика: Гітлер є найбільшим ворогом людства: тому проти нього треба лучитися навіть зо Сталіном! Таку тезу приняв польський еміґраційний уряд ген. Сікорського в Лондоні. Та проте, багато з поляків поставилося дуже критично до нового пакту тому, що ні Англія ані Москва не ґарантували відновлення польських державних границь з 1939 р. Август Залескі, довголітний польський дипломат, активний творець польської держави в 1918. році, а тепер міністер закордонних справ в уряді Сікорского — уступив на знак протесту проти підписання пакту з Совєтським Союзом.

Річ зрозуміла, майже вся американсько - польська преса поставилася тепер уже скептично, а навіть ворожо до нового пакту. Послухаймо, що пишуть ріжні польські газети, видавані в Америці.

„Курієр Польскі" в Мілвокі: польський уряд не повинен був підписати пакту з большевиками.

Та газета пише: „Висловили ми на цьому місці вчера радість і навіть ентузіязм з підписання пакту між Польщею й Росією. Ми оперли нашу радість і наш ентузіязм на цій точці, що згідно з телеграфічним донесеннями польсько-російська угода визнає польські східні границі з 1939. р.

„Ми написали ясно, що підписання пакту є великим здобутком польського уряду й прімірами опісля доказали, чому саме треба уважати признання польських давніх границь за корисну для Польщі річ.

„Однак, якщо донесення кореспондентки до поважного часопису „Шікаґо Дейлі Ньюз" є правдиві, то наша радість була передвчасною, бо перші донесення не були правдиві й точні.

„Згадана кореспонденція в „Шікаґо Дейлі Ньюз" доносить, що пакт не дотикається польсько - большевицьких границь, і що це питання оставлено для специялістів по війні.

„Це удар в нашу радість! Але це не знашої вини! Бо колиб вже нині нападнена Росія (яка може бути побита) годилася на ці границі, то напевно була признала це в цьому пакті. Але тому, що навіть тепер, будучи над берегом пропасти, Росія не годиться на передвоєнні границі, тому про них немa мови в пакті. Це значить, що Росія готує інші східні границі Польщі, на її некорисгь".

„Дзеннік Шікаґовскі": Росія НЕ ДАЄ НІЧОГО, А ПОЛЬЩА ДАЄ КРОВ СВОЇХ СИНІВ!

Подаємо вимки редакційної статті тої газети, бо це офіційна думка тої часописи:

„Випадає тепер застановитись, які **користи приносить згаданий пакт для Польщі, а які для Росії тепер, бо про будучність тяжко зараз говорити.** Польща має в першу чергу **якусь гарантію,** що по побитті гітлерівської Німеччини польський нарід не буде змушений хватати за зброю, щоб прогнати „союзника зо сходу". Очевидно, пакт є пактом, а Росія Росією.

„Тому **твердимо,** що доки Москва документами й ділами не потвердить, що вона має щирі заміри відносно Польщі, так довго пакт цей буде тільки **свистком паперу, обрахованим на використання поляків у війні проти Німеччини.**

„...А які користи одержала Росія? Дуже великі як під оглядом моральним, так і матеріяльним. Бо підписуючи пакт, Москва частинно очистила себе з того страшного злочину, доконаного на польському народі.

„Росія дістане багато інженірів, техників і ремісників для своїх фабрик. Зєднає собі поляків для саботажевої акції на тилах німецьких армій, і дістане на своїй території польську армію, якій може більш довіряти ніж своїй червоній армії, коли йде про війну з німцями.

„В угоді з Польщею, підписаною в приявності Чорчила, Ідена й інших високих англійських достойників, **Росія нічого Польщі не дає, а одержує багато. Зо своєї сторони Польща дає все, бо кров своїх найкращих синів, а за це одержала запевнення, що по закінченні цьої війни, Росія не буде її ворогом!**

„Нови Свят" дає школу другим польським газетам.

Відома нюйорська польська газета „Нови Свят" з 6. серпня виступаючи проти клівлендської газети „Вядомосці Цодзенне", які це не забрали відповідного становища відносно польсько - большевицького пакту, дає таку школу згаданій газеті:

„Тепер, коли вже уступив ген. Сосновскі і міністер Сейда, й коли „Ізвєстія" ясно заквидують брехню Сікорському, й заявляють, що **Росія не визнає границь Польщі з 1939. р.,** то може редактор „Вядомосців" здобудеться на таку опінію, яку мавби в даній ситуації Павел Курдзєль, основник „Вядомосців" і старий ветеран боротьби за поставлення польської справи на основі святих засад, а не „якось то буде".

(„Терпіння України" — продовження)

про людяність, свободу, демократію. Коли ті слова мають дійсний зміст, і не є глумом, над названими засадами, ми хотілиб, щоб вони були примінені і до українського народу.

Розуміємо, що там, де рішається доля народів на довгі літа, а то й віки, „стратеґія" бере верх над сучасними терпіннями людини. Та не можемо ніяк зрозуміти відсутности бодай симпатії для тих міліонів людей, яких жертвується для цеї „стратеґії". Не можемо цього зрозуміти особливо у випадку з „Н. Й. Таймсом", який у інших випадках наскрізь переповнений словами про гуманізм.

В нинішні часи терплять і інші народи, хоч може не так, як український. Треба нераз затиснути зуби і терпіти. Але ті інші народи є бодай в такім щасливім положенні, що їм за це терпіння з боку нашого демократичного табору обіцюють свободу і краще життя. Українському народови не лиш що тут ніхто свободи не обіцює, але навпаки, як ось зачуваємо з Лондону, обіцюють Совєтам, що на випадок перемоги вони дістануть переважні впливи і домінацію на сході Европи.

Кажуть, що високі засади є справді високими лиш так довго, доки їх примінюють в однаковій мірі до всіх людей. Інакше вони перестають бути високими засадами, а стають звичайним глумом над тими високими засадами. Ми не хочемо приходити до тих циничних висновків. Тому будемо по цім боці далі боротись за справедливе трактування українського народу.

ГЕНРІ ВАЛАС, заступник президента, дістав тепер нове заняття від президента. Він став головою новозтвореної економічної оборонної ради, що матиме в оборонних справах рішальний голос.

НАЇЗДИ АНГЛІЙСЬКИХ ЛІТАКІВ.

ЛОНДОН. — Наїзди англійських літаків на німецькі території, не вгавають. Минулого четверга великим числом наїхали англійські літаки на Берлін і знов його тяжко бомбардували. Також бомбардували Франкфорт над Майном і Карлсруге. На Середземнім морі бомбардували знов порти Сицилії. З черги літаки держав „осі" повторили наїзд на Суецький канал.

Англійські кола говорять, що німецькі війська поквапно розбудовують летунські майдани в Норвеґії, і укріплюють далекосяжними батеріями побережжя.

АНДРІЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ.

ПЕРЕД ЗРИВОМ

Історична повість.

(22)

Його уряд вимагав того, що мусів часто виїздити з Чигирина, до всіх полків. При цьому знайомився з усякими людьми, впливовими козаками та шляхтичами. Справедливим поступованням зєднував собі симпатії козацтва. При цій нагоді познайомився теж з миргородським полковником Сомком і згодом посватав його сестру Ганну Сомківну. Незабаром і оженився з нею.

Тепер треба було подбати й про власне гніздечко. Треба було привести Суботів до ладу. Користувався пляном, що його обдумав ще покійний батько. Не було йому тяжко це зробити, бо мав доволі грошей, що привіз ще з Туреччини. Праця йшла жваво. Поставив гарні будинки, копав рови, осушував болота, закладав греблі, будував млини. Закликав до себе осадчих на дуже корисних умовах. Його хутір став славний на всю Чигиринщину, і колов неодного в очі. Досі ніхто на нього й не поглянув, а осадчі не дуже туди квапилися.

Закржевський не налякався Хмельницького і в нічому не змінив свого поступовання. Також знав те, що Хмельницький був у Чигирині, не давало йому спокійно спати. Окружив його шпигунами, щоб його на чомусь приловити та перед гетьманом прискаржити, та йому не вдалося.

Одного разу, ранком, зайшов Хмельницький в канцелярію і побачив таке, що вся кров у ньому скипіла. Привели кількох старших, знайомих йому козаків, що їх полковник за невелику провину присудив до тілесної кари. Якраз одного поклали на лаву і почали привязувати ременями, щоб його вибити киями.

— Не руш його, — крикнув Хмельницький, — як смієш козака бити? — Відтрутив з усеї сили гайдука, розвязав ремені і підвів козака на ноги.

— Йди собі, товаришу, й ніхто не посміє тебе бити, поки я живий. Ви теж йдіть собі! — сказав до гайдуків.

Та гайдуки не хотіли вступитися. Тоді Хмельницький, заслонюючи собою козаків, крикнув:

— Хто хоче швидче піти чортові в зуби, спробуй мене не послухати.

Зчинився великий гамір.

На це вийшов сам полковник Закржевський з хати. Він був уже добре пяний, бо не міг рівно на ногах стояти.

— Що тут робиться, що це за крики якісь?

— Це я тебе спитаю, пане полковнику, що тут робиться. То вже до цього дійшло, що реєстрових козаків бється киями, як посполитих панщинників?

— Як я захочу, то прикажу й тебе, мосціпане Хмельницький, вибити киями.

Хмельницький підступив до нього, держучи шаблю в руці.

— Заки прикажеш мене вибити, то твоя чорна душа піде чорту в зуби. Кат вже давно тебе виждає. Знаю я, що ти витворюєш, і знай, що про все знатиме пан гетьман.

Закржевський поступався взад, поки не дійшов до дверей і скрився за ними. Тоді й замкнув їх на всі спусти. Скреготав з досади й люті та попригаж Хмельницькому пімсту.

А Хмельницький забрав реєстровців і пішов з ними за ворота. Зараз пішла по полку слава, що генеральний писар заступається за козаків і не дає робити їм кривди.

Після цієї події Хмельницький мусів виступити рішучо. Коли тепер не скрутить Закржевському візів, то він певно не дасть йому жити. Матеріялу призбирав немало і тому взявся писати письмо до гетьмана. Цілу нічку просидів над письмом, заки воно було готове.

Він писав:

„Моєї вірної служби для його милости короля і нашої отчизни Річипосполитої я дав докази в боях. Натомився я в бісурменській неволі і заєдно думав про те, як із неї визволитися і знову отчизні служити. Мій уряд генерального писаря я хотів використати на те, щоб зорганізувати реєстрове козацтво й зробити його боєздатним на услуги Річипосполитої. Та я зрозумів, що це можна тільки тоді зробити, коли козацтво буде вдоволене своїм упривілейованим положенням. На жаль, я застав у чигиринському полку, під пірначем пана полковника Яна Закржевського та його ледачих помічників таке, що від цього полку годі сподіватися помочі. Козацтво зубожіле, здеморалізоване безправством, що їх ці пани від ряду літ на козаках поповняли".

За цим вступом ішли описи ріжних зловживань Закржевського, що їх Хмельницький сам провірив.

Далі писав:

„Боюся, ваша милосте, що коли цих надужить не припиниться, то спокійний і вірний народ реєстровців, доведений до одчаю тим, що не може ніде найти правди, піднесе бунт і викличе заколот у всій Україні, а на те тільки ждуть погані.

„Завважаю ще, що козацтво є майже без збруї, без коней, бо службові коні пан Закржевський попродав і наказує козакам кулувати похідні коні за свої гроші, хоча знає, що козацтво так зубожіло, що того вчинити не може. Під гетьманською булавою вашої милости, лицаря і пана, такі безправства не можуть діятися й уходити безкарно. Я вважаю за свій обовязок про те все вашій милости донести і просити помочі, бо і моє становище й існування, серед цього доведеного до одчаю народу, не є вже певне і безпечне".

Це письмо вислав Хмельницький довіреним післанцем до гетьмана.

Гетьман Конецпольський повірив Хмельницькому. Він знав, що Хмельницький не поважився би писати наклепи на такого поважного шляхтича, як Закржевський. Зрештою, і до нього доходили чутки про зловживання цього чоловіка.

(Дальше буде).

Факти і Висновки

Щоб зробити якийсь розумний висновок, треба вміти бачити факти такими, якими вони є; треба мати досвід; треба мати відповідні моральні цінности.

„Лиш відважні вміють добачувати факти такими, якими вони вдійсности є", кажуть старі фільософи. Боягузи, слабі люди, дивляться на факти крізь призму своєї слабої душі і стараються недобачити того, що їм неприємне і небезпечне. Вони добачують й відповідно закрашують лише те, що їм миле. Бо, знаючи свою внутрішню слаботу вони бояться твердими неприємними фактами скаламучувати свій духовий спокій і викликати в себе переляк.

Відважні і сильні люди добачують факти такими, якими вони в дійсности є. Бо вони мають довіря до свого духа, що він від неприхильних новин не спантеличиться. Вони мають також довіря до своїх сил, що навіть з найприкрішими фактами дадуть собі якось раду. Вкінці вони на стільки морально тугі, що волять сустріти небезпеку віч на віч, хочби прийшлося від неї загинути, ніж заслонятись від неї ілюзією, щоб опісля зазнати розпучливого розчарування.

Тому саме навіть дискусія, основана на „фактах", дає нераз такі погані наслідки. Один дивиться на якусь річ, що лежить перед ним і каже, що вона виглядає так. Інший також дивиться на ту саму річ і каже, що вона виглядає інакше. Правда, що в таких випадках можна примінити наукові міри — метер, вагу, чи якесь інше мірило — й можна по науковому ствердити розмір даного предмету, його твердоту, обем, вагу. Але коли прийде до ствердження краски, то знов може виринути непорозуміння. Бо один з глядачів може бути „сліпий на кольори" і тоді він може не добачати якоїсь краски. Інший хоч буде відріжняти краски, але мильно. Ще інший бачитиме все в правильних красках. Але, що він порадить, коли два попередні добачують їх в інших красках?

Таке діється з нашими фізичними очима, а також з духовими. Один насвітлює якийсь факт так, другий інакше. А коли до того ті два обсерватори укріпляться в упертість, то тоді справа майже безвиглядна.

Щоб знайти правильне ствердження даних фактів, треба до цього холодних наукових підходів, а також треба обєктивного духового наставлення; а далі треба мати внутрішне бажання найти дійсну правду, хочби навіть прийшлось при тім зазнати неприємности.

Але ствердивши факти, себто їх природу і їх закраску, ми ще тим не прийшли до здорового висновку, як ми маємо до тих фактів застосуватись. Зроблення висновку натрапляє на далеко більші перешкоди, ніж ствердження фактів. Бо при ствердженні фактів ми можемо руководитись іншими нашими змислами. При робленні висновку ми мусимо руководитись виключно нашою уявою. Висновок, це щось таке, що відноситься до будучого, значить в теперішнім воно не існує. Це свого роду „пророцтво", основане на фактах і досвіді.

Візьмім під увагу такий образ: Далеко рікою пливе човен, а в ньому двох хлопців. Нагло лодка перехилилась, а хлопці попадали в воду. Трьох чоловіків з берега завважили цей випадок і зупинились. Один з них каже: „Хлопчиська бавляться, потрутили себе в воду". Другий каже: „Ні, це випадок, вони готові потопитись". Третій каже: „Треба рятувати". Перший знов відповідає: „Це забава; вони кричалиб рятунку; хіба хлопці відбивалисяб так далеко від берега, якби не вміли плавати?". Другий знов завважує: „Ей, мені здається, що це нещасливий випадок". Третій попадає в сумнів і вже не має своєї думки.

Отсе маємо перед очима факт, який кожний глядач по свойому забарвлює. Але йдім далі:

Один з хлопців виставив понад воду голову і голосно закричав: „Рятуйте, топимось!" Цей крик відразу розяснив справу і всім трьом глядачам її однаково забарвив.

Тепер з цього положення, з цього факту, глядачі пробують зробити висновок і відповідно застосуватись. Ніби всі вони заключають, що треба рятунку, але не всі однаково думають, що треба робити? Один дивиться на віддаль і сумнівається, чи він ту віддаль переплине. Другий сумнівається, чи вдасться йому хлопців витягти на беріг; вінжеж нераз чув, що топельники потягають своїх рятівників на дно. Третій приходить до імпульсивного висновку, що треба рятувати без огляду на безпеку власної особи і кидається до води, щоб це виконати.

Це лиш маленька ілюстрація, як тяжко є наперед ствердити факти, опісля надати їм однакового насвітлення, а накінець прийти до одного розумного заключення. На кожному кроці щодня ми зустрічаємо далеко більш заплутані справи, далеко більше накопичених невиразних фактів, далеко більше субєктивних опереджень, які ми мусимо поборювати в собі і в інших, щоб таки прийти до якогось розумного висновку.

Маючи це на увазі, стане зрозумілим, як тяжко є нераз прийти до якогось висновку в заграничній політиці. Там треба брати під увагу не десятки, але тисячі ріжних фактів і з них робити висновок. Та це ще не все. Приблизно кожний чоловік, що троха цікавиться політичним життям, має нині свої „висновки". Найтяжчим завданням в політиці не є знайти висновок для себе, тільки знайти такий висновок, з яким погоджувалисяб інші, а бодай більша частина відповідальних людей.

Брак таких одних політичних висновків зле відбивається на нашім громадсько-політичнім житті. Щоб цьому запобігти ми мусимо добре напружувати наш колективний розум і досвід. Мусимо брати під увагу кожний можливий шлях, та стверджувати, чи він добрий. Чи добре буде, коли ми тут не будемо нічого робити? Чи ми можемо робити щось таке, чого не дозволяють вищі сили? Коли сидітимемо бездільно, то чи можемо тим комунебудь помогти? Чи добре тут занедбувати ґрунт, над яким запопадливо працюють інші народности? Чи не може це колись відбитись на визвольних українських змаганнях, катастрофально? Чи воно матиме добрий вплив на наше тутешнє життя? Чи справді наша чисто українська політика тут в Америці замісць помогти нашим братам в старім краю, може їм зашкодити? Чи справді тут роботу може виконувати лиш „одна наша ґрупа"? Чи справді та робота може мати тавро якогось „відступництва"?

Всі ці факти треба зважити, зміряти і дати одне наукове насвітлення. Опісля треба з того всього зробити висновки. Ті висновки мусять опиратись на законах льоґіки. Бо не можна раз твердити, що „ми тут нічого не годні зробити", а другий раз дорікати — „чому нічого не робиться?". Не можна раз когось лаяти за „відступство від ідеї", а опісля говорити, що „те відступство серед даних обставин є конечне". Не можна говорити, що якась одна ґрупа „гальмує всю роботу", а опісля твердити, що „та ґрупа є одинокою, що серед даних обставин може щонебудь зробити". Не можна говорити, що „наші провідні одиниці, які можуть робити політичну роботу, пропадають", а після твердити, що „рятування тих одиниць має виключно ґуманітарний характер". Не можна твердити, що „чужі, не дурні і знають хто що собою уявляє", а опісля припускати, що вони не догадаються, що ґуманітарна акція, має також політичний характер. Не можна говорити — „до політики не втручайтесь", а опісля натискати „апелюйте до свого уряду". Не можна говорити, що „еміґрація може відограти важну ролю в відбудові держави", а опісля поповнювати вчинки, які можуть довести до ліквідації цеї еміґрації.

Ствердивши якийсь факт, треба держатись цього ствердження і витягати з нього послідовні, льоґічні висновки. Не можна для „арґументу" перемальовувати даних фактів і, як вигідно, давати їм раз таке насвітлення, а раз інше. Бо таким робом ми тільки обдуримо себе, а подій — ніколи.

ЗНАК ПЕРЕМОГИ НА ЛІТАКУ.—Канадійська залога великого бомбовика, що вибирається до нападу на Німеччину, нарисувала на ньому велику букву „Ві", щоб популяризувати кампанію за перемогу над Гітлером.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

СХІДНЕ ТОРОНТО, ОНТЕРІО.

Другий Молодечий Відділ У. Н. Союзу.

Читаючи часопис „Свободу" нераз я мав нагоду стрічати вістки про поступ наших фінансових орґанізацій в Америці і в душі тішився з того. При тому мріяв, щоб й ми тут в Канаді, особливо, ми молоде українське покоління зможемо до чогось подібного взятись, щоб нас інші не використовували. Ця мрія здійснюється. Ми вже не хочемо бути лише мрійниками. Хочемо діла! І треба признати, що канадійські українці зачинають тверезими очима глядіти на життя. Дивлячись, як наші брати в Америці орґанізуються при великій міліоновій орґанізації Український Народний Союз, також і ми не хочемо бути останніми.

Недавно наш священик, о. Борис, запросив орґанізатора п. П. Петрушинського, щоб нас познакомив з діяльністю Українського Народного Союзу. Сам п. Петрушинський зробив на всіх дуже миле враження своєю веселою вдачею та інтеліґентним поведенням. Всі його відразу полюбили та з повним довірям принимали всякі вказівки, які він подавав відносно орґанізації. В кожного зродилось бажання стати членом У. Н. Союзу. Тому сейчас зарядили збори.

Дня 28. липня ми зійшлись в мешканні громадян Дацюків. Загостили до них і наш парох о. Борис та о. Мельник і багато молодих і старших. Був це дуже памятний вечір святого Володимира, бо й Володимирів вшанували і добре діло при тім зробили.

Самі збори відбувались під проводом п. П. Петрушинського. Молодь вибрала зпоміж себе заряд в такому складі: панна Анна Зарубайко, голова; панна Кляра Білик, заст. голови; Павло Боднар, касієр, п. Володимир Годованський, секретар; панна Анна Шкура, контрольорка; панни — Ґеня Рекшинська і Марія Оленчук, доглядачки хорих.

По виборі заряду ми мали нагоду вислухати кілька гарних промов. П. Петрушинський говорив про користи з такої орґанізації як У. Н. Союз та про ріжні привілеї для членів. Річева бесіда всім подобалась. Рясними оплесками нагороджено щирого народного працівника. Оба присутні священики вісказали у своїх промовах радість, що наша молодь гуртується при своїх орґанізаціях, та побажали молодечому відділови на Східному Торонті якнайкращого розвою.

Теж підібрано гарну назву для місцевого відділу: „Молода Україна". Це всім дуже подобалась. По бесідах наступили смачні перекуски і товариські забави.

Дав би Бог, щоб „Молода Україна" згуртувала всю українську молодь в східньому Торонті в сильний відділ на честь Українському Народному Союзови, славу України та на добро нашій канадійсько-української молоді.

Член Молодечого Відділу.

БОСТОН, МАСС.

Піврічні збори відділу.

Дня 20. липня ц. р. відбулись у нас піврічні збори 238 відділу У. Н. С., ім. Е. Коновальця. Збори відкрив предсідник П. Мороз. Після того наступили звіти відділових урядників, з яких виходило, що праця в відділі ведеться якнайкраще. Фін. секретар Й. Бербелицький в звіті сказав, що стан каси знаходиться в найкращому порядку.

На ті збори загостив до нас головний контрольор У. Н. С., п. Роман Смук, який саме вертав з контролі союзового майна в Джерзі Ситі, Н. Дж. Предсідник привітав його від відділу, а всі приявні потвердили привіт рясними оплесками. П. Р. Смук забрав слово і сказав, що в часі своєї поїздки до Джерзі Ситі він часто відвідує ріжні відділи У. Н. Союзу. І всюди зазнає прихильного привіту, бо союзові відділи це мов одна велика родина. Він далі говорив, що У. Н. Союз є дуже сильна і добре проваджена інституція, до якої варт кожному належати.

По нім забрав голос головний радний У. Н. Союзу, Н. Давискиба і подякував п. Смукови, що відвідав наш відділ і цілу нашу громаду. З черги він передав привіт шікаґовській українській громаді і її союзовим відділам. Далі розказав про вартість ново ухвалених на останній союзовій конвенції Союзових грамот кляси 4 і 5, та заявив, що вони є кращі і дешевші від інших цього роду грамот. Всі наші громадяни повинні з цього користати, а не викидати свого тяжко запрацьованого гроша на чужі грамоти.

Накінець подякував ще п. Смукови і всім приявним за участь на зборах, предсідник П. Мороз. Після того закрито збори.

Н. Давискиба.

РЕАҐУЮТЬ НА КАЛЮМНІЇ, ЗВЕРНЕНІ ПРОТИ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО РУХУ

Witch Hunt Is on to Prevent Ukrainian Emancipation.

Editor of the Altoona Mirror—In the article, "Slav Saboteurs," it seems that the Ukrainians must be made the black sheep of the Slavic groups.

Curiously enough, the persistent efforts to blacken the Ukrainians crop out everytime the question of Ukrainian independence arises.

But at the present time, with Hitler's invasion of Russia, no mention has been made that the war is to "liberate" the "oppressed Ukrainians." Hitler has stated openly that he wants the wheat and oil of Ukraine.

The truth is that the Ukrainians want neither Stalin nor Hitler to dominate them.

Accusing the Ukrainians of being pro-nazi is ridiculous! They are not fooled by any nazi promises.

At a recent Ukrainian congress held in Washington, D. C., representatives of 2,000 societies pledged their support of America's defense program and the lend-lease bill.

Canadian Ukrainians have raised thousands of dollars for British aid and have purchased ambulances for Red Cross work.

It seems strange that a short time ago, when the Ukrainians sought recongnition as Ukrainians, they were labeled little Russians, Ruthenians, etc.

Today, they are given recognition as Ukrainians—as saboteurs—and the witch hunt is on to prevent Ukrainian emancipation!

A READER.

(Altoona Mirror, July 22, 1941)

ПРОПАГАНДИСТ. — Кубанські власти арештували Фернанда Ернеста Блуме Санчеса за німецьку пропаґанду. Він мав у своїм посіданні чимало зброї і чимало пропаґандивної літератури.

DEFENSE BOND QUIZ

Q. In what denominations are Defense Savings Stamps available?

A. Ten cents, 25 cents, 50 cents, $1, and $5. An album is given free with first stamps of 25 cents up.

Q. In what denominations are Defense Savings Bonds available?

A. You can buy a Series E Bond for $18.75, $37,50, $75, $375, or $750. The prices of Series F Bonds range from $74 to $7,400; Series G Bonds from $100 to $10,000.

NOTE—To buy Defense Bonds and Stamps, go to the nearest postoffice or bank, or write to the Treasurer of the United States, Washington, D. C., for an order form.

ЯК ВИГЛЯДАЮТЬ СОВЕТСЬКІ АТАКИ?

Креспондент „Асошіейтед Преси" дістався на фінсько-советський фронт і приглядався боротьбі фінців з советськими військами. Фінці держаться добре. Зокрема йому подобалось це, що генерали і старші офіцири, не кажучи вже про молодших, є разом з рядовими вояками в перших лініях. Один з генералів говорив йому, що советська команда має малий згляд на життя своїх вояків.

На три острівці на озері Ладога советські війська робили наступи. Їх наступи були безвиглядні і не мали ніякої можливости успіху. Проте советські війська по наказу наступали. В наступі на перший остров згинуло 900 советських вояків, на другий 500, подібно було з третим. З цих наступів лиш 60 советських вояків втекло з життям. „Це звичайне самогубство. Ніякий вояк не хотів би цього зробити", говорив фінський генерал.

При кінці четвертого віку племена, що сиділи над Дунаєм і на Балканах звали слованами. Тих, що мешкали над Дністром, Дніпром і Азовським морем звали Антами, які були українськими племенами.

УПАВША ВОЄННА ПТИЦЯ.—Советські жовніри й цивільні підходять під німецький літак, що впав десь поза російськими лініями. (Російська світлина).

І СТАРИННІ НАРОДИ ВЧИЛИСЯ ХЕМІЇ

Ще до недавна був погляд між вченими, що ще ніколи попередно людство не було дійшло до такого знання, як тепер. Мовляв, теперішні вчені знають куди більше про кожну галузь науки, як знали люди за всіх інших цивілізацій. Та є вже тепер і сумніви щодо такого погляду, бо дослідники старини знаходять що раз більше останків у таких місцях, де колись були міста, гробівці, тощо, які вказують, що й за давніх часів знали люди дещо таке, про що тепер не знають. Виглядає, що і старинні китайці, і вавилонці, і египтяни, та індійці знали досить багато про хемію, дішо про фізику, та найбільше-таки про саму людину, чого теперішні вчені ще не знають. Наприклад, мали старинні народи якийсь спосіб для переношування чи пересування таких величезних одноцільних брил камінних, що важили і по сто тон. Є останки з будов таких брил в ріжних частях світу: в Греції, в Малій Азії, на островах Тихого океану, тощо. Знали багато старинні народи також про те, як впливає яке світло на людину і таке знання використовували для лікування. Про це ще дуже маленько знають наші вчені. Не тільки для лікарського вжитку, але й для поліпшування людей та відносин у громаді з успіхом вживали давні вчені музику. От навіть і самий Конфуцій в своїй науці багато місця присвячує музиці, як одному з найбільш успішних способів виховування людей. Ну, а коли уважно простудіювати науку Будди, що жив та навчав пів тисячі літ перед Христом, то чиж не побачимо, що старинні народи куди більше знали про те, як працює людський ум та як ним успішно послугуватися?

Щож до знання про хемію, то виглядає, що ця наука була високо розвинена в старинім Вавилоні та Єгипті. Та коли почався занепад тих країн, то тільки дрібні окрушки збереглися з їхнього знання. Коли-ж яких девять сот літ по Христі розвинулися культурно арбські країни, то арабські вчені до певної міри стали були спадкоємцями дечого з наук старинних вавилонян, персів, египтян і навіть індійців. Та вже тільки самі малі окрушинки знання арабських вчених попали в руки европейців підчас хрестоносних походів у середньовіччу. Европейці, як ще дуже малокультурні народи, засвоїли собі тільки те від арабських вчених, що, мовляв, є способи перетворяти такі звичайні метали, як залізо, на золото та срібло. Значить, що арабські вчені знали вже настільки про хемію, що бачили можливість переміни одних первнів - елементів в інші. Ну, а европейці хотіли як найскорше розбагатіти, тож їхні дослідники якнайбільше часу присвячували на те, як би то перемінити залізо в золото... Отаких вчених называли альхеміками. Та всеж таки альхеміки вкінці призбирали стільки знання, що підготовили ґрунт для теперішньої хемії. А наші хеміки вже так далеко пішли в своїх дослідах, що теж бачать вже можливість перетворювання, наприклад, олова на срібло та золото. — (О. Івах в „Укр. Голосі").

ДОПОМОГА ДЛЯ РОСІЇ.—Гарі Гапкинс, американський представник, по розмові з російським диктатором Сталіном, на котрій говорено про допомогу Америки для Росії в її боротьбі проти Гітлера.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Зап. Січи, від. 367., відбудуться в вівторок, 12. серпня, в год. 7:30 вечором, в галі церковній. Проситься всіх членів явитись на зборах, бо є важні справи. Довжні члени за вкладки, хай вирівнають свої всі належитости. Старайтеся приєднувати нових членів як старших так і молодших. Коли ми самі члени не вписуємо своїх дітей до Союзу, то на кого ми чекаємо? — За уряд: М. Сорохтей, П. Лиско, Р. Дмитрів.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Український Клюб Поступовий, від. 70., відбудуться в вівторок, 12. серпня, в 7. годині ввечір, в гали У. Н. Дому, 181-183 Фаїт ул. Кожний член і членкиня повинні прибути на збори, вирівнати свої вкладки і припровадити своїх кревних або знайомих, щоби їх вписати в члени Товариства і У. Н. Союзу. — Стефан Гнира, предс.; Михайло Самоїл, кас.; Антін Онисик, секр. Адреса секретаря: Anthony Onysyk, 117 Lake St., Jersey City, N. J.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Тов. Єдність, від. 163., відбудуться в середу, 13. серпня, в домі Горожан, 847 Н. Френклин ул. Проситься всіх членів прийти на ці збори та вирівнати свої вкладки. Початок зборів точно в год. 8. вечором. — Уряд.

САВТПОРТ, КОН. — Уряд Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 84., подає до відома, що з важних причин звичайний місячний мітінг відбудеться тиждень скорше, не в третю, але в другу неділю по першім, себто в неділю, 10. серпня, пополудні, в гали У. Н. Дому. Проситься всіх прибути й справи полагодити, які будуть на деннім порядку. — Петро Дудко, секр.

БИЗНЕСМЕНІВ ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ТАРЗАН, ч. 375. Нетровий панцирник.

Том тепер почав добувати стрілу за стрілою і випускати їх до ціли. Це мало ту добру сторону, що надавало йому вправи.

Тимчасом Тарзан, вирвавшись з рук батавців, блукав по нетрах у розшуках за Томом. Втім він натрапив на носорога.

Великий звір, нюхаючи і форкаючи носом, станув посеред дороги, якою йшов Тарзан і втупив в Тарзана свій зловіщий зір.

Тарзан міг в одній хвилині відскочити на бік. Але він не зробив цього, не вичекавши аж носоріг його заатакує.